

**Тема 1. Предмет і завдання курсу
«Вступ до слов'янської філології».**

План

1. Предмет і завдання філології. Зв'язок з іншими дисциплінами.
2. Методологія слов'янської філології.

Рекомендована література

Основна

1. Лучик В.В. Вступ до слов'янської філології: Підручник / В.В.Лучик.- К.: ВЦ "Академія", 2008.-344с.
2. Історія української мови: Хрестоматія /Упрядн. С.Я.Єрмоленко, А.К.Мойсієнко. - К.: Либідь, 1996.-231с.
3. Семенов О. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник /
4. Олена Семенов. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. – 190 с.

Додаткова

5. Брайчевський М. Походження слов'янської писемності / Михайло Брайчевський. – К., 2009. –154с.
6. Восточнославянский этнолингвистический сборник: Исследования и материалы /Плотникова А.А. - Институт славяноведения, М.: Индрик, 2001. – 496 с.
7. Булаховський Л.А. Вибрані праці в п'яти томах: Слов'янська акцентологія / Л.А.Булаховський.-К., 1980.-Т.4.-575с.
8. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов /за ред. О.С.Мельничука. - К.: Наук. думка, 1966. – 588 с.
9. Даниленко Л.І. Українське мовознавство у західних і південних слов'ян /Даниленко Л.І., Русанівський В.М., Федонюк В.Є., Чумак В.В.-К., 2005.-178с.
10. Історія української мови. Лексика і фразеологія /за ред. В.М.Русанівського.-К.: Наук. думка, 1983.-739 с.
11. Зеленько А.С. З історії лінгвістичних вчень / Зеленько А.С. – Луганськ: Альма-матер, 2002. – 226с.
12. Зубов М. І. Лінгвотекстологія середньовічних слов'янських повчань проти язичництва / М. І.Зубов. – Одеса, 2004. – 336 с.
13. Илиади А. И. Основы славянской этимологии / А. И. Илиади. – К., 2005. – 270 с.
14. Историческая типология славянских языков : Фонетика, словообразование, лексика и фразеология / Под ред. А. С. Мельничука. – К., 1986. – 286 с.
15. Кондрашов Н.А. Славянские языки: Учебн.пособие для студентов филол. спец. пед. ин-тов. / Кондрашов Н.А. - М.: Просвещение, 1986.-239 с.
16. Кононенко П.П. Українознавство: Підручник / П.П. Кононенко - К.: Либідь, 1996. – 384 с.
17. Костомаров М.І. Слов'янська міфологія: Вибрані праці з фольклористики й літературознавства / М.І. Костомаров. — К. : Либідь, 1994. — 384с.
18. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / М.П. Кочерган. - К.: Вид. центр "Академія", 1999. – 288 с.
19. Скаб М. С. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник / М. С. Скаб // Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. — Чернівці : Рута, 2003. — 32с.
20. Соколянський А.А. Введение в славянскую филологию: Учебное пособие для студентов филол. фак. высш. учеб. завед. / А.А. Соколянський - М.: Издательский центр "Академия", 2004. - 400 с.

21. Чучка П. П. Вступ до слов'янської філології : У 2-х ч. / П. П. Чучка. – К., 1988. – Ч. 1. – 78 с.; 1999. – Ч. 2. – 76 с.

Тема 2. Сучасні слов'янські мови та їх діалекти.

План

1. Класифікація слов'янських мов та їхні форми функціонування.
2. Генетична спорідненість слов'янських мов.
3. Слов'янські мови серед інших індоєвропейських.

Рекомендована література

Основна

22. Лучик В.В. Вступ до слов'янської філології: Підручник / В.В.Лучик.- К.: ВЦ "Академія", 2008.-344с.
23. Історія української мови: Хрестоматія /Упрядн. С.Я.Єрмоленко, А.К.Мойсієнко. - К.: Либідь, 1996.-231с.
24. Семенов О. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник /
25. Олена Семенов. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2010. – 190 с.

Додаткова

26. Брайчевський М. Походження слов'янської писемності / Михайло Брайчевський. – К., 2009. –154с.
27. Восточнославянский этнолингвистический сборник: Исследования и материалы /Плотникова А.А. - Институт славяноведения, М.: Индрик, 2001. – 496 с.
28. Булаховський Л.А. Вибрані праці в п'яти томах: Слов'янська акцентологія / Л.А.Булаховський.-К., 1980.-Т.4.-575с.
29. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов /за ред. О.С.Мельничука. - К.: Наук. думка, 1966. – 588 с.
30. Даниленко Л.І. Українське мовознавство у західних і південних слов'ян /Даниленко Л.І., Русанівський В.М., Федонюк В.Є., Чумак В.В.-К., 2005.-178с.
31. Історія української мови. Лексика і фразеологія /за ред. В.М.Русанівського.-К.: Наук. думка, 1983.-739 с.
32. Зеленько А.С. З історії лінгвістичних вчень / Зеленько А.С. – Луганськ: Альма-матер, 2002. – 226с.
33. Зубов М. І. Лінгвотекстологія середньовічних слов'янських повчань проти язичництва / М. І.Зубов. – Одеса, 2004. – 336 с.
34. Илиади А. И. Основы славянской этимологии / А. И. Илиади. – К., 2005. – 270 с.
35. Историческая типология славянских языков : Фонетика, словообразование, лексика и фразеология / Под ред. А. С. Мельничука. – К., 1986. – 286 с.
36. Кондрашов Н.А. Славянские языки: Учебн.пособие для студентов филол. спец. пед. ин-тов. / Кондрашов Н.А. - М.: Просвещение, 1986.-239 с.
37. Кононенко П.П. Українознавство: Підручник / П.П. Кононенко - К.: Либідь, 1996. – 384 с.
38. Костомаров М.І. Слов'янська міфологія: Вибрані праці з фольклористики й літературознавства / М.І. Костомаров. — К. : Либідь, 1994. — 384с.
39. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / М.П. Кочерган. - К.: Вид. центр "Академія", 1999. – 288 с.

40. Скаб М. С. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник / М. С. Скаб // Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. — Чернівці : Рута, 2003. — 32с.
41. Соколянський А.А. Введение в славянскую филологию: Учебное пособие для студентов филол. фак. высш. учеб. завед. / А.А. Соколянський - М.: Издательский центр "Академия", 2004. - 400 с.
42. Чучка П. П. Вступ до слов'янської філології : У 2-х ч. / П. П. Чучка. – К., 1988. – Ч. 1. – 78 с.; 1999. – Ч. 2. – 76 с.

Тема 3: Слов'яни у давні часи

План

1. Теорії прабатьківщини слов'ян
2. Розширення території праслов'ян на початку і у середині I тис. н. е.
3. Археологічні свідчення про слов'ян
4. Писемні згадки античних авторів про слов'ян
5. Свідчення мови про зв'язки давніх слов'ян
6. Лексичні запозичення
7. Відображення у мові матеріальної культури давніх слов'ян

Рекомендована література

Основна

43. Лучик В.В. Вступ до слов'янської філології: Підручник / В.В.Лучик.- К.: ВЦ "Академія", 2008.-344с.
44. Історія української мови: Хрестоматія /Упрядн. С.Я.Єрмоленко, А.К.Мойсієнко. - К.: Либідь, 1996.-231с.
45. Семенов О. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник /
46. Олена Семенов. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. – 190 с.

Додаткова

47. Брайчевський М. Походження слов'янської писемності / Михайло Брайчевський. – К., 2009. –154с.
48. Восточнославянский этнолингвистический сборник: Исследования и материалы /Плотникова А.А. - Институт славяноведения, М.: Индрик, 2001. – 496 с.
49. Булаховський Л.А. Вибрані праці в п'яти томах: Слов'янська акцентологія / Л.А.Булаховський.-К., 1980.-Т.4.-575с.
50. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов /за ред. О.С.Мельничука. - К.: Наук. думка, 1966. – 588 с.
51. Даниленко Л.І. Українське мовознавство у західних і південних слов'ян /Даниленко Л.І., Русанівський В.М., Федонюк В.Є., Чумак В.В.-К., 2005.-178с.
52. Історія української мови. Лексика і фразеологія /за ред. В.М.Русанівського.-К.: Наук. думка, 1983.-739 с.
53. Зеленько А.С. З історії лінгвістичних вчень / Зеленько А.С. – Луганськ: Альма-матер, 2002. – 226с.
54. Зубов М. І. Лінгвотекстологія середньовічних слов'янських повчань проти язичництва / М. І.Зубов. – Одеса, 2004. – 336 с.
55. Илиади А. И. Основы славянской этимологии / А. И. Илиади. – К., 2005. – 270 с.
56. Историческая типология славянских языков : Фонетика, словообразование, лексика и фразеология / Под ред. А. С. Мельничука. – К., 1986. – 286 с.
57. Кондрашов Н.А. Славянские языки: Учебн.пособие для студентов филол. спец. пед. ин-тов. / Кондрашов Н.А. - М.: Просвещение, 1986.-239 с.

58. Кононенко П.П. Українознавство: Підручник / П.П. Кононенко - К.: Либідь, 1996. – 384 с.
59. Костомаров М.І. Слов'янська міфологія: Вибрані праці з фольклористики й літературознавства / М.І. Костомаров. — К. : Либідь, 1994. — 384с.
60. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / М.П. Кочерган. - К.: Вид. центр "Академія", 1999. – 288 с.
61. Скаб М. С. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник / М. С. Скаб // Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. — Чернівці : Рута, 2003. — 32с.
62. Соколянський А.А. Введение в славянскую филологию: Учебное пособие для студентов филол. фак. высш. учеб. завед. / А.А. Соколянський - М.: Издательский центр "Академия", 2004. - 400 с.
63. Чучка П. П. Вступ до слов'янської філології : У 2-х ч. / П. П. Чучка. – К., 1988. – Ч. 1. – 78 с.; 1999. – Ч. 2. – 76 с.

Тема 4: Виникнення писемності у слов'ян

План

1. Історичні передумови виникнення письма у слов'ян.
2. Початок слов'янської писемності.
3. Роль просвітителів Костянтина і Мефодія в історії розвитку письма у слов'ян.
4. Давньослов'янські азбуки: глаголиця і кирилиця. Їх поширення.
Історія кирилиці. Кириличні алфавіти української, білоруської, болгарської, македонської і сербської мов. Російська гражданська азбука.
5. Поширення у слов'ян латинської графіки, її трансформація у польській, чеській, словацькій, лужицьких, словенській і хорватській мовах
6. Діакритичні знаки

Рекомендована література

1. Грунський, М. К. Вступ до слов'янського мовознавства: навч. Посібник / М. К. Грунський. – К. : Радянська школа, 1946. – 148 с.
2. Кравчук К.В. З історії слов'янського мовознавства / К.В.Кравчук. – К., 1961.
3. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. –К., 2000.
4. Леута О.І. Старослов'янська мова / О.І. Леута. – К., 2001.
5. Лучик, В.В. Вступ до слов'янської філології: підручник / В.В. Лучик. – К.: Академія, 2008. – 344 с.
6. Супрун А.Е. Введение в славянскую филологию / А.Е.Супрун, А.М.Калюта. –Минск, 1981.
7. Чучка П.П. Вступ до слов'янської філології: У 2-х ч. / П.П. Чучка. –К., 1988. –Ч.1; 1999. –Ч.2.
8. Белей Л.З. З історії слов'янських азбук / Л.З. Белей //Соціалістична культура. –1989. –№8.
9. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов / За ред. О.С.Мельничука. –К., 1966.

Тема 5: Матеріальна та духовна культура давніх слов'ян

1. Матеріальна культура давніх слов'ян (ремесла, торгівля).
2. Язичництво давніх слов'ян та представлення про навколишній світ.
3. Язичницький пантеон богів та богинь .
4. Слов'янська демонологія.

Рекомендована література

Основна

1. Лучик В.В. Вступ до слов'янської філології: Підручник / В.В.Лучик.- К.: ВЦ "Академія", 2008.-344с.
2. Історія української мови: Хрестоматія /Упрядн. С.Я.Єрмоленко, А.К.Мойсієнко. - К.: Либідь, 1996.-231с.
3. Семенов О. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник /
4. Олена Семенов. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2010. – 190 с.

Додаткова

5. Брайчевський М. Походження слов'янської писемності / Михайло Брайчевський. – К., 2009. –154с.
6. Восточнославянский этнолингвистический сборник: Исследования и материалы /Плотникова А.А. - Институт славяноведения, М.: Индрик, 2001. – 496 с.
7. Булаховський Л.А. Вибрані праці в п'яти томах: Слов'янська акцентологія / Л.А.Булаховський.-К., 1980.-Т.4.-575с.

8. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов /за ред. О.С.Мельничука. - К.: Наук. думка, 1966. – 588 с.
9. Даниленко Л.І. Українське мовознавство у західних і південних слов'ян /Даниленко Л.І., Русанівський В.М., Федонюк В.Є., Чумак В.В.-К., 2005.-178с.
10. Історія української мови. Лексика і фразеологія /за ред. В.М.Русанівського.-К.: Наук. думка, 1983.-739 с.
11. Зеленько А.С. З історії лінгвістичних вчень / Зеленько А.С. – Луганськ: Альма-матер, 2002. – 226с.
12. Зубов М. І. Лінгвотекстологія середньовічних слов'янських повчань проти язичництва / М. І.Зубов. – Одеса, 2004. – 336 с.
13. Илиади А. И. Основы славянской этимологии / А. И. Илиади. – К., 2005. – 270 с.
14. Историческая типология славянских языков : Фонетика, словообразование, лексика и фразеология / Под ред. А. С. Мельничука. – К., 1986. – 286 с.
15. Кондрашов Н.А. Славянские языки: Учебн.пособие для студентов филол. спец. пед. ин-тов. / Кондрашов Н.А. - М.: Просвещение, 1986.-239 с.
16. Кононенко П.П. Українознавство: Підручник / П.П. Кононенко - К.: Либідь, 1996. – 384 с.
17. Костомаров М.І. Слов'янська міфологія: Вибрані праці з фольклористики й літературознавства / М.І. Костомаров. — К. : Либідь, 1994. — 384с.
18. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / М.П. Кочерган. - К.: Вид. центр "Академія", 1999. – 288 с.
19. Скаб М. С. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник / М. С. Скаб // Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. — Чернівці : Рута, 2003. — 32с.
20. Соколянський А.А. Введение в славянскую филологию: Учебное пособие для студентов филол. фак. высш. учеб. завед. / А.А. Соколянський - М.: Издательский центр "Академия", 2004. - 400 с.
21. Чучка П. П. Вступ до слов'янської філології : У 2-х ч. / П. П. Чучка. – К., 1988. – Ч. 1. – 78 с.; 1999. – Ч. 2. – 76 с.

Статті

22. Ажнюк Б.М. Слов'янські і неслов'янські запозичення в мові української діаспори / Б.М. Ажнюк //Мовознавство. - 1998. - №2 – 3. - С. 145-160.

Тема 5 . Праслов'янська мова.

План

1. Періодизація історії праслов'янської мови
2. Основні фонетичні, лексичні, граматичні ознаки праслов'янської мови
3. Фонетична транскрипція праслов'янської мови
4. Діалектне членування праслов'янської мови

Рекомендована література

Основна

1. Лучик В.В. Вступ до слов'янської філології: Підручник / В.В.Лучик.- К.: ВЦ "Академія", 2008.-344с.

2. Історія української мови: Хрестоматія /Упрядн. С.Я.Єрмоленко, А.К.Мойсієнко. - К.: Либідь, 1996.-231с.
3. Семенов О. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник /
4. Олена Семенов. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. – 190 с.

Додаткова

5. Брайчевський М. Походження слов'янської писемності / Михайло Брайчевський. – К., 2009. –154с.
6. Восточнославянский этнолингвистический сборник: Исследования и материалы /Плотникова А.А. - Институт славяноведения, М.: Индрик, 2001. – 496 с.
7. Булаховський Л.А. Вибрані праці в п'яти томах: Слов'янська акцентологія / Л.А.Булаховський.-К., 1980.-Т.4.-575с.
8. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов /за ред. О.С.Мельничука. - К.: Наук. думка, 1966. – 588 с.
9. Даниленко Л.І. Українське мовознавство у західних і південних слов'ян /Даниленко Л.І., Русанівський В.М., Федонюк В.Є., Чумак В.В.-К., 2005.-178с.
10. Історія української мови. Лексика і фразеологія /за ред. В.М.Русанівського.-К.: Наук. думка, 1983.-739 с.
11. Зеленько А.С. З історії лінгвістичних вчень / Зеленько А.С. – Луганськ: Альма-матер, 2002. – 226с.
12. Зубов М. І. Лінгвотекстологія середньовічних слов'янських повчань проти язичництва / М. І.Зубов. – Одеса, 2004. – 336 с.
13. Илиади А. И. Основы славянской этимологии / А. И. Илиади. – К., 2005. – 270 с.
14. Историческая типология славянских языков : Фонетика, словообразование, лексика и фразеология / Под ред. А. С. Мельничука. – К., 1986. – 286 с.
15. Кондрашов Н.А. Славянские языки: Учебн.пособие для студентов филол. спец. пед. ин-тов. / Кондрашов Н.А. - М.: Просвещение, 1986.-239 с.
16. Кононенко П.П. Українознавство: Підручник / П.П. Кононенко - К.: Либідь, 1996. – 384 с.
17. Костомаров М.І. Слов'янська міфологія: Вибрані праці з фольклористики й літературознавства / М.І. Костомаров. — К. : Либідь, 1994. — 384с.
18. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / М.П. Кочерган. - К.: Вид. центр "Академія", 1999. – 288 с.
19. Скаб М. С. Вступ до слов'янської філології: Навчальний посібник / М. С. Скаб // Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. — Чернівці : Рута, 2003. — 32с.
20. Соколянський А.А. Введение в славянскую филологию: Учебное пособие для студентов филол. фак. высш. учеб. завед. / А.А. Соколянський - М.: Издательский центр "Академия", 2004. - 400 с.
21. Чучка П. П. Вступ до слов'янської філології : У 2-х ч. / П. П. Чучка. – К., 1988. – Ч. 1. – 78 с.; 1999. – Ч. 2. – 76 с.